

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám. — Telefon 59
Hirdetések árszabály szerint számítottak;
13bsz. öri hirdetésnél kedvezmény. — Nyilattér sora 30 fillér

A karlócai patriárka választás.

Irta: JANKÓVICH LAJOS.

BUDAPEST, 1908. július 22-én.

A magyarországi gör. nem egyesült egyház hívei egyházi autonómiájuk körében legközelebb öltik be választás utján az elhalálozás következtében megüresedett patriárka egyházfejedelmi széket.

A választási kampány beálltával illetékes és nem illetékes egyének bőven tárgyalják pró és contra az egyház kebelében megnyilatkozott személyi kombinációkat, itt-ott politikai tendenciákkal fűszerezve, melyek igen sok esetben messze mögötte maradnak az igazságnak.

Már pedig tisztán egyházi belső dolgokba pártpolitikai notivumokat bele dobni, sem az egyház kebelében állóktól, sem pedig azon kívül állóktól nem méltányos eljárás, mert ezzel csak az egyház belső szervezetének és intenciójának ártanak; de másrészt más felekezeti egyházhoz tartozó egyéneknek utat nyit a beleszólás jogának érvényesítésére. Már pedig a magyarországi gör. nem egyesült hívek egyházi autonómiájuknak csak úgy és csak az esetben adhatnak súlyt a többi magyar keresztény egyház autonómiájával szemben, ha belső egyházi szervezetében nem ad helyet és teret a pártpolitikai motívumoknak, a minthogy azt az egyházi törvények amugy is megtiltják és kizárják a híveknek a pártpolitika bármely fázisának érvényesítésére irányuló akcióját és cselekményét.

A magyarországi gör. nem egyesült egyház hívei tehát, abban a pillanatban, a midőn a patriárka választási küzdelemben radikális és önálló párti jelszavak alatt tömörülnek s így óhajtkák az egyházfejedelmi széket választás utján betölteni, ezzel önmaguk, egyházi autonómiájuk ellen vétének meg cselekednek és önmaguk csufítják el önálló egyházi autonómiájuk erősségét, diszt és minden egyházi szervezetnek talpkövével — az igazság fundamentumát.

Nem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy a magyar gör. nem egye-

sült egyház tagjai a magyar nemzet kebelében évszázadok óta nem kivételes elbánásban, hanem egyenlő szabadelvű védelemben részesült a többi magyar keresztény egyház híveivel egyetemben, amennyiben törvényileg gondoskodás történt arra nézve, hogy mint jó magyar honosok, minden közhivatali állás betöltésére hivatottaknak mondták ki. Ezen ténnyel a magyar nemzet a magyarországi gör. nem egyesült egyház híveivel szemben csak szabadelvűségének tett eleget, midőn elismerte önálló egyházi autonómiájukat és tagjait igaz testvéri szeretettel magához ölelte.

A magyarországi gör. nem egyesült egyház híveit ezen szabadelvű testvéri szeretet egybe forrasztotta a magyar nemzettel úgy, hogy azokat kivételes törvények statuálásával megrendszabályozni, esetleg őket a nemzeti egységhez szorítani és a nemzeti államhoz való tartozandóság viszonyát szabályozni, nem vált szükségessé soha! Ennélfogva rossz szolgálatot tesznek azok, akik az egyházi ügyekben való beleszólás joga révén pártpolitikai jelszavakkal dobáloznak ott is, ahol annak helye abszolúte nincs.

Már azon tény, hogy a magyarországi gör. nem egyesült híveket pártkezekbe való sorozással osztályozzák, hogy t. i. vannak radikális szerbek és vannak önálló szerbek, már ezen osztályozás merőben ellenkezik az egyház híveinek a magyar nemzeti egységhez való tántori haitlan hűségével és ragaszkodásával. Még nem volt példa rá, hogy a magyarországi gör. nem egyesült egyház hívei a magyar nemzet szuverenitása ellen emelték volna fel szavukat, avagy hegemoniára törekedtek volna a magyar közjogi állapot megváltoztatása végett. Ilyen agyrémes politika csak kalandorok eszében születethetik meg, akit azonban a nemzeti egység örökre kiirtott volna közülök soraiból.

Ennek a szempontnak mérlegelése után, tehát érthetetlen azon erőlködés egyesek részéről, melyvel az egyház híveit politikai terrenumra terelni óhajtkák, hogy tisztán egyházi ügyekben is a politikai állásfoglalás legyen a méltékadó és döntő faktor.

Hogy ezt mi elítéljük és velünk együtt elítélik komoly irányadó faktorok is, elég e tekintetben, ha reá mutatunk azon tényre, hogy a királyi biztos kiküldését is minden pártpolitikától mentesen inlézték el, még pedig úgy, hogy az ellen egyik félnek sem lehet akadékoskodni, amennyiben egyik faktoron sem esett e tekintetben sérelem.

Minthogy tehát egyik faktoron sem esett sérelem, ebből eó ipsó következik, hogy az irányadó faktorok is a patriárka választást tisztán az egyház belső ügyének tekintik és abba bele avatkozni nem óhajtanak. Az az állítása tehát a politikai faktoroknak, hogy az irányadó faktorok ezt vagy amazt nem akarják látni a patriárka széken, nem egyéb, mint üres frázis, alap nélküli kombináció és abszurdum.

A magyarországi gör. nem egyesült egyház híveinek önmaguknak kell a helyzet magaslatára emelkedni, hogy megtalálhassák az egységet úgy lent, mint fent az irányadó körökkel, mert csak is így lehet aztán remélni azt, hogy az egyház jogos igényei minden vonalon győzedelmeskedjenek és méltánylásra találjanak. Üres, találatomra való tippelés egy fontos egyházfejedelmi szék betöltésénél nem méltó azon férfiakhoz, akik egyházi funkciójukban az egyéni szimpatiát tartják szem előtt. A patriárka választásnál nem az egyéni szimpatiának kell döntő faktorként szerepelni, hanem az egyház jól felfogott érdekeinek kell domináló szerephez jutni, annál is inkább, mert az egyház csak úgy veheti fel a harcot a nemzetközi szocializmussal szemben, amely életére törni igyekszik és ugrásra készen áll,

ha az egyház hívei tömören, egységesen sorkoznak az egyház belső ügyeinek intézésénél.

Mint hogy a magyarországi gör. nem egyesült egyház híveivel egy és ugyanazonos érdekeik vannak a horvátországi gör. nem egyesült híveknek is, már ezen szempontot szem előtt tartva, be kell látni, hogy ily nagyfontosságú egyházi ügyben, holmi Supiló-lété handabandázás csak arra való, hogy a nemzeti egységet megbontsa, a magyar nemzet lovaságának, testvéri érzését és szeretetét meglazítsa és gyűlölséget szítson még ott is, ahol annak alkalmazása hazafiatlanság és bűn.

A magyarországi szerbeknek és horvátországi hitorszosaiknak nem áll érdekében külön politikai pártokra oszolni a patriárka választás miatt, mert hiszen nem politikai faktort választanak, hanem egyház fejedelmi székét töltenek be, mely mentesítve van minden politikától. Ennek a patriárkai székek beöltésénél az összes magyarországi szerbeknek politikai állásfoglalása nem lehet irányadó, csak az, hogy az egyházfejedelmi szék minél erősebb, letterős férfut nyerjen, aki egyházát a külső ellenségtől meg is fogja tudni védelmezni.

Minden egyház feltékenyen örökdi az, hogy az egyház vezetése olyan kezekre bízassék, akinekél meg van a készség, erős munkakedv és szívós kitartás arra, hogy azon a helyen, ahova a közbizalom őt emelte, meg is tudjon annak felelni. Hogy Bogdánovits Lucián, budai gör. nem egyesült püspök, ennek a közbizalomnak meg is fog tudni felelni, elég garancia az, hogy az ő eddigi munkássága már legfelsőbb helyen méltánylásra talált és koronás királyunk részéről elismerésben részesült.

Hogy a patriárka választásra jogosultak a kellő időben megfogják találni az egységet és megteremtik az egyház belső életében a békés munkálkodás korszakát, ezt nemcsak mi hisszük, valljuk és reméljük, hanem velünk együtt a gör. nem egyesült egyház komoly számottevő tagjai is vallják és remélik. Hogy ez a hit és remény győzedelmeskedjék és valóra váljék, az a patriárka választásra jogosultak bölcseségétől és hithűségétől függ.

Ugy legyen!

*** A szerb patriárkaválasztás.** Karlóczáról jelentik: A gör. kel. szerb zsinat július 28-án hívta össze a patriárkaválasztó kongresszust, melyre névbe a következő program állapított meg:

Günther Antal igazságügyminiszter, a királyi biztos július 28-án érkezik Kar-

lócára, hol a pályaudvaron Obrenovics polgármester a városi hatóság nevében, továbbá a püspöki kar tagjai és a kongresszus tagjaiból alakult küldöttség fogják fogadni, a pályaudvar előtt pedig a pétervárad 76. gyalogezred díszszázada a zenekarral fog a kir. biztos előtt tisztelegni. Aznap a kongresszusra a szerb püspökök nesztora, Nikolic Miron pakraczi püspök fog elnökölni, ki a kongresszuskat be fogja mutatni Günther Antal igazságügyminiszter, a ki magyar nyelven felolvassa a királyi kéziratot. E kéziratot azután Jo vanovics miniszteri osztálytanácsos befordításban ismétli. Ezzel a formális ülés véget ért. Másnap, július 29-én a metropolitai székesegyházban a kir. biztos, a püspöki kar, a papság és a kongresszusi képviselők részvételével Veni Sanctus lesz. A választás július 30-án fog végbemenni. Ezen az ülésen a kongresszus világi elnöke, dr. Gyurgyevics Miklós bródi ügyvéd fog elnökölni. A patriárkaválasztás épen július 30-án, Brankovics patriárka elhalálkozásának első évfordulóján fog megtörténni. A szerb radikális párt Kraszovics György elnökletével július 26-án, vasárnap Ujvidéken értekezletet tart, a melyen végleg dönteni fog e kérdésben. Ez értekezleten az összes kongresszusi tagok részt fognak venni. Az értekezlet elnöke Tomics Jásna, a Zastava főszerkesztője lesz.

Zmejanovics Gábor püspöknek, mint Ujvidékről táviratozzák, a szerb patriárkaválasztás dolgában tett nyilatkozata a radikális szerbek körében is nagy viaszatást keltett. Nem áll az, a mit Zmejanovics nyilatkozatában mond, hogy a radikális párt és a függetlenségi és 48-as párt között ő hozta volna létre a közeledést, mert a radikális pártot elvi programja, az önálló vánterület és az önálló bank követelése sorakoztatta a függetlenségi párt hívei sorába. Nem áll az sem, mintha a radikálisok már megállapodásra jutottak volna a lemondó patriárka személyre tekintetében. Ez csak közvetlen a választást megelőzőleg tartandó értekezleten fog előlőni.

*** A családi otthon.** Günther Antal dr. igazságügyminiszter most küldte szót — bizalmasan — a homeseteadról, vagyis az otthon védelméről szóló törvénytervezetet, amelyről sikerült a következő hítele értesülést nyerni. Családi otthont bárki alapíthat, ha a feltételek megvannak és ezt a szándékát bejelenti a telekkönyvi hatóságnál. Az otthon legfeljebb 8000 korona értékű ingatlan lehet, amely jelzálog kölcsönrel csak bizonyos megszorításal terhelhető meg, egyébként terhmentesnek kell lennie. Megszorítja a javaslat az otthon végrehajtását is. A legtöbb váltó és egyéb hitelügyletek miatt az otthon végrehajtás alá vonni nem lehet és amenyiben a törvény bizonyos esetekben meg is engedi a végrehajtást, az rendszerint nem az ingatlanra, hanem csupán haszonélvezetere vonatkozik. Az alapító az otthon e jellegéről lemondhat. Az alapító halála után legalább addig fennmarad az otthon, amíg házastárs, illetőleg kiskorú gyermek van.

Gromon Dezső öngyilkossági kísérlete.

Megdöbbenéssel értesültünk, hogy Gromon Dezső volt Bácsmege, Zombor, Szabadka és Baja városok főispánja, nyug. honvédelmi államtitkár Budapesten, hétfőn délelőtt 9 órakor öngyilkossági kísérletet tett. Kilenc milliméteres revolverből golyót röpített a mellébe, mely tüdejét átfúrta, a hátán kiszaladt és a karosszékebe furdott.

Az éjszaktát Gromon Dezső nyugodtan töltötte. Reggel tejet adtak neki. A nagybeteg lázmentes. Farkas László dr. királyi

tanácsos, sebészstanár kora délelőtt már meglátogatta a bárót a örömmel konstaltta, hogy állapota kielégítő.

A király az öngyilkossági kísérlet hírének vétele óta többször érdeklődött a beteg állapotára felől. Mindannyiszor megnyugtató választ küldtek a felségnek.

Gromon állapota iránt a közönség körében is óriási volt az érdeklődés. Nagy számmal érkeztek a táviratok a beteg lakására, amelyekben az államtitkár helyléte felől tudakozódnak.

Az érdeklődők valósággal megostromolták a Papnövelde-utca 10. számú házat. A ház bejáratánál egy rendőr áll, aki még a lapok tudósítót sem bocsájta be a lakásba.

— Senkit sem szabad beengedni, kérem. Nagyon sokan járnak ide.

Amióta híre terjedt báró Gromon Dezső öngyilkosságának, egymásnak adják a kilincset a vendégek a nagybeteg lakásán. Telemészetesen, senkit sem engednek be a beteghez, akinek a szobájában eddig a rendőrség emberein, az orvosokon, ápolókon és szolgákon kívül még senkit sem bocsátottak be. Tömögözámra érkeznek a táviratok, levelek, telefon-kérdőszövegek, megvénykből és az egész országból, sőt külföldről, amelyekre alig győznek válaszolni.

Már kétségtelen dolog, hogy Gromon báró nyomasztó adósságai miatt akart megválni az élettől. A legutóbbi napokban a hatvankilencégedig biztosítási végrehajtást vezették Gromon vagyonára. A csőd elől csupán úgy tudott menekülni, hogy letette a vagyontalanúsági esküt. Ujában a hitellezők ismét türelmetlenkedni kezdtek. Gromon báró fizetéséből 200—300 koronánként törlesztette a körülbelül félmillió koronára rugó adósságát.

Ezeket az adósságokat Gromon váltókra vette fel, melyeken több barátjának neve szerepel kezesként.

Híre járt, hogy ő felsége kijelentette, hogy az esetben, ha Gromon báró felgyógyul, a király kifizeti adósságait.

Életrajzi adatai ezek: Gromon Dezső 1838-ban született Vajszkán Tanulmányait külföldön végezte, ahonnan visszatérve, a mege közéletében már kora ifjúságtól fogva résztvett. 1869-ben a hódászi kerület országgyűlési képviselővé választotta balközépi programmal. 1875-ben először volt a bácsodrogmegeyi tovarisovai kerület képviselője. 1876-ban Bácsmege, Zombor, Szabadka és Baja városok főispánja lett és ezen rendszemben kapta 1878-ban a szent István-rend kiskeresztjét. Mint kormánybiztos több ízben működött árvízveszedelmek elhárításán s a szegedi árvíz alkalmával is nagy tevékenységet fejtett ki több társával együtt a veszélyeztetett lakosság és területek védelmében. Majd a tiszai VI. és VII. öblzetek ármentesített területén végezte a telepítéseket mint kormánybiztos és végrehajtotta a hertelendyfalvi, nagy-györgyfalvi és gyurgyevői telepítések visszatelepítését. A főispánásgától 1880-ban lépett vissza. 1881. óta a tovarisovai kerület képviselője volt. Fejérvary báró honvédelmi miniszterré való kinevezése után honvédelmi államtitkár nevezetett ki. Ezen minőségben szerzett érdemeiért a király 1890-ban a II. oszt. vaskorona-renddel, 1894-ben pedig a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki, 1896-ban pedig az ezredes kiállítás hadügyi és hadtörténelmi csoportjainak szervezősért a Ferenc József-rend nagykeresztjét kapta. A Tisza-kabinet bukásakor ő is nyugalmába vonult s néhány hónappal később érdemei elismeréséül a király a bárói ranggal tüntette ki. Nyugalomba vonulása óta teljesen visszalépett a nyilvános szerepléstől és csak amióta Podmaniczky Frigyes báró, a közmunkák tanácsának elnöke meghalt, mint a tanács alelnöke került újból a nyilvánosság elé Gromon neve.

A magasabb lakbérosztályak megállapítása.

A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a pénzügyigazgatóságokhoz egy körrendeletet bocsájtott ki, melyben utasítja, hogy az 1908—1910. évi adókvetési időszakra összeírt lakások házbérjüvedelmét vallomsáiból Zombor, Szabadka, Ujvidék, Baja és Zenta városoknál azon lakrészei foglalandók a bevallott bérjüvedelemmel együtt kimutatásban, melyek három szobából állanak és tisztviselőnek alkalmasak.

Kimutatásban foglalandók továbbá a vármegye területén lévő azon községek három szobás lakásai is, ahol állami hivatalok (adóhivatal, járásbírósg stb.) vannak és ha ezen községekben legalább husz három szobás lakás van. Ellenkező esetben a két és négy szobás lakások is kivonatolandók. A magasabb lakbérosztályba leendő sorozása végett ezen kimutatások elkészítésére és a pénzügyminiszteriumhoz leendő felterjesztésére 40 napi határidőt adott. Ezeknek az alapján lesznek aztán az egyes városok és községekben a magasabb lakbérék megállapítva, melyek már október, illetve november 1-től kezdve folyósítva is lesznek.

Ezen kimutatások a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség által már el is készítettek és mint lapunk zártakor értesültünk és mint bennünket is közelebbről érdekel Zombor sz. kir. városnál 76% az átlag. Most már csak a pénzügyminiszterium egy kis jó akaratától függ, hogy városunk a 80%-ba jusson, ami bizony a mai drága lakásviszonyok között nagyon is jogos és méltányos volna, ha megadtnék, mert ezzel városunkban lakó több száz állami és törvényhatósági tisztviselő sorsán segítve és orvosolva lenne.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 18-án Fernbach Károly főispán elnöklése mellett, a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett, rendkívüli közgyűlést tartott.

A főispán a közgyűlést 9 órakor megnyitván, a szólni kívánók feljegyzésével dr. Gyurics János aljegyzőt, a jegyzőkönyv vezetésével dr. Gyurics György főjegyzőt bízta meg.

Az egyes tárgyak következképpen intéztettek el:

A városi színház átalakítása tárgyában a tanács utasított, hogy megfelelő új színház helyiségről gondoskodják, addig is a régi színház helyiségben csak a mellőzhetlen beruházásokat eszközölje.

A fűtött testülettel kötött szerződés jóváhagyatván, a tanács utasított, hogy most már megfelelő új laktanya-helyiség felépítésére vonatkozó tervek és költségvetést terjesszen be.

Az óvodák céljára megvásárolt telkek tárgyában hozott befelgyazási intézkedést tudomásul vétetett, és utasított a

tanács, hogy a felekkel a szerződést kösse meg, és a vételárat 1908. év május 1-től járó 4 $\frac{1}{2}$ % kamatokkal együtt fizesse ki.

Az adófelszámolási bizottságba rendszeres tagul Szilágyi Elemér és póttagul Mayer István választott meg.

A munkásházak építésére adandó államsegély s ebből kifolyólag szükséges 100000 korona kölcsön fedezetéül az „Árvatári alap” jelöltetett ki.

A fűrdőházig vezetett új kiépítési költségeinek fedezetéül az Utal alap „Új utak felépítése” című rovatából 950 kor. átutaltattak.

A tanács utasított, hogy a szükséges terményeket a folyó gazdasági évre az eddigi szállítótól szerezzék be és az e részben felmerült 1820 korona póthitel engedélyezte. „A pótdadó többlet” jelöltetett ki.

A Falcione féle ösztöndíjas helyek létszáma nem szaporított, mert a felszaporodott összeg nagy része az alapítványház renoválására fordítottatik.

A Gyalokay-féle ösztöndíjas helyek (egygyel) szaporítottak és ennek azonnal betöltése, illetve a pályázat kiírása végett a tanács utasított.

Az apatini csárda bérbeadása tárgyában a törvényhatósági bizottság Pelényi József bizottsági tag felszólalása után az állandó választmány azon határozatával szemben, hogy az apatini uti csárda 10 évre Gallusz Józsefnek 690 korona bérösszegért az eddigi 505 koronával szemben adassék ki, kimondotta a közgyűlés, hogy újabb árverést ír ki.

A felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának előterjesztése az alkalmazandó óradíjas tanárok, valamint Novákovits Izidor tanár szabadságolása iránti kérvénye a napirendről levétetett.

A felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának előterjesztése az 1909. évi költségvetése jóváhagyatott és a tandíjak kettő koronával felemeltettek.

Hírek.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Ugray László, zombori magy. kir. pénzügyi fogalmazót, a székesfehérvári m. kir. pénzügyigazgatósághoz pénzügyi segédtitkárrá; Rózsa Dezső, községi aljegyzőt, az apatini járási számvevő teendő elátására m. kir. pénzügyi számtisztit nevezte ki. — Albrecht Kálmán, zombori m. kir. állami végrehajtó a X. fizetési osztály 3. fokozatában állami végrehajtóvá nevezetett ki.

* **Pénzügyi tanácsos.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a pénzügyminiszter Bärzsi Iván zombori p. ü. titkár és igazgató helyettes pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

* **Beszámoló a június 28-iki gyermekünnepéről.** Az országos gyermekvédő liga javára rendezett június 28-iki nagy gyermekünnep végrehajtó bizottsága f. hó 17-én tartotta zárszámadási értekezletét. Az ünnepség anyagi sikere is várakozáson felüli volt, 2455 korona 49 fillért jövedelmezett az elhagyott gyermekek javára, amiből 2000 koronát felküldött a végrehajtó bizottság az Országos Gyermekvédő Liga penztárához, 455 korona 49 fillért pedig „Liga” néven elhelyezett a zombori takarékpénztárnál oly célból, hogy

belőle részben a még netalán utólag felmerülő költségeket fedezze, részben pedig, hogy a jövő évben rendezendő gyermekünnep előzetes költségeire némi anyagi eszközök álljanak rendelkezésére. A végrehajtó bizottság ez utalás hálás köszönetének ad kifejezést mindazoknak, akik közreműködésükkel e gyermekünnep sikerét előmozdították, valamint azoknak is, akik adományaikkal a magasztos oált támogatták.

* **A róm. kath. egyház köréből.** Mint káplánok áthelyeztettek Antal Kovács Vilmos Sükösdről Zsablyára, Csicskovszky István Bácsföldváról Óbeosé, Horváth János Miskéről Bácsföldvárra, Párkas Károly ujmisés Miskére, Müller Péter ujmisés Szentföldpre, Csinosok Antal ujmisés Mélykutra, Gyurics József ujmisés Nemesmilitőre, Szorgh Antal Szondról Bácsbokodra, Kvanduk János Bácsbokodról Szondra.

† **Egli József halála.** Ujftuttak község közfiszteletben állott nagyműveltségű apátplébános, megyei bizottsági tag, halt meg vasárnap este Ujftuttakon. Az elhunyt az egész megyében általános becsületben és szeretetben állott. Holttestét beszentelése után Bádapestre szállították, ahol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

* **Az „alkohol ellenes szövetség”** csütörtökön délután 6 órakor a r. k. legényegyletben tisztaként választó közgyűlést tartja, melyre a hasonló gondolkodókat ezuton is megjelenésre kéri a szövetség.

* **Művészestély.** A zezedi színház által a „Vadászkürt” szálloda kert. helyiségében folyó hó 21-én este rendezett művész színvonalu estély, várakozáson felül, fényesen sikertült. K. Hegyi Lili, művésző temperamentumos játéká és igazi művészetet nyújtó gyönyörű énekszámain kívül, Krémer Jenőnek és Mezey Péternek magánjeleneteiben, Sűmegi Ödönnek szép énekszámaiban, Kún Richard, karnagynak zongora játékában volt nagyobb sikere. Helyszíke miatt a művészestélyről lapunk legközelebb vasárnapi számában részletesen fogunk beszámolni.

† **Halálozás.** Gyász érte a zombori Szilágyi család, Szilágyi Mórné édesanyja halt meg Nagyszentmiklóson, 83 éves korában. A család következő gyászjelentést bocsájtotta ki: Atalítottak fájdalommal telt szívvel jelentik özv Stern Jakabné szül. Czizler Mária 1908 július hó 19-én reggel 8 órakor, életének 83. évében, hosszabb szenvedés után bekövetkezett halálát, akiben a legjobb anyát, anyóst, nagyanyót és dédnagyanyát vesztették. A meghaldogult hült teteme e hó 20-án délután 1/4 órakor fog a nagyszentmiklósi izrael. temetőben az ugyanott levő halottas házból örök nyugalomra tetetni. Nagyszentmiklós, 1908. július 19-én. Isten adja neki az örök nyugodalmat.

* **Az augusztus hó 1—28-ig tartandó „Sicjd-kurzus”** on résztvevő tanítók a kurzus folyamára a zombori r. k. legényegyletben szobát és élelmestést kaphatnak.

* **Az új végrehajtási törvény ismertetője** címen kis fizetke jelent meg mely pontosan ismerteti mindazt, ami kereskedőket, iparosokat, köz- és magánhivatalnokokat egyaránt érdekel. Az ismertető fizet ára 40 fillér. Kapható min-

Ha jót, kellemeset és kristálytisztát akarunk inni, ugy csakis

BÁCSKA GYÖNGYE

savanyúvizet igyunk, mert az jó, kellemes, tiszta és olcsó is. Kis üveg 5 krajcár nagy üveg 8 krajcár, nagyobb megrendelésnél 4 és 7 krajcár.

Mindig friss töltés kapható és rendelhető az

Angyal gyógyszerárban.

Telefon 12. szám. Há z ho z szállítjuk.

den dohányüzemében és hírlapárúsító helyen. Megrendelhető 40 fillér beklődése mellett Vadász Henriknél Budapest, VI., Szondy-utca 44/a.

*** Kivándorlás a megyéből.** Regőcei tudósítónk szomorú hírt közöl velünk. Regőcén újabbán, éppen a nagyobb munkaidő beállánál rendkívüli mértékben lábra kapott a kivándorlási láz. A megyei alispáni hivatalból nem kevesebb, mint 17 család kért külföldi utlevelet kivándorlási célzattal. Megannyi családostól hagyja el szülőfaluját és megy messze idegenbe új kenyérkereseti forrást keresni. A kivándorló egy része Németország felé, egy más része pedig Észak-Amerika felé veszi útját.

*** Új vasut.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette Baja városát, hogy Kovács János és dr. Petrich Kálmán szabadkai lakosoknak a Baja és Szabadka között kitépendő keskenyvágányu gazdasági vasut kiépítésére az előmunkálati engedélyt megadta.

*** A csendőrség zsold-emelése.** A tisztviselők országos fizetés-emelése alkalmával a kormány nem felekedett meg az ország egyik legjobban bevált intézmények, a csendőrségnek legénységéről sem. Most ék is nagyobb zsoldot fognak kapni az eddiginél mint azt a csendőrpáncsotkságokhoz érkezett hivatalos leirat közli. E szerint a közcsendőr évi zsoldja az eddigi 700 korona helyett 900 kor. lesz, mely minden rangfokozatnál 200 koronával emelkedik. Így a valóságos őrsvezető 1100 koronát kap. Ehhez járul még a szolgálati pótdíj, amely 3 évi szolgálat után 100 kor., 4 évi szolgálat után 200 kor., 8 évi szolgálat után 300 kor., 12 évi szolgálat után 400 kor. s 16 évi szolgálat után 500 koronára emelkedik.

*** Nyugdíjazott tanító.** Győrki Károlyt, az apatini izr. népiskola tanítóját, aki 27 éven át közmegelegedésszerűen folytatta a népevelés nehéz munkáját, a közoktatásügyi miniszter saját kérelmére — évi 1200 koronával nyugdíjazta.

*** Panasz a bajai apácák ellen.** Bajai tudósítónk írja: Kigerl János városi főszámvéző panaszt adott be a közigazgatási bizottsághoz a Miasszonyunkról nevezett iskolánéknak bajai intézetének igazgatósága és Würzkaplán városi hitoktató ellen. A főszámvéző azt panaszolja, hogy azért, mert szerény anyagi helyzete miatt Péter-fillicéket nem adományozott, az apácák erotneknek nyilvánították két kis leányát és kénytelen volt katolikus létilkre a gyermekeket az iskolából kivenni. Mikor aztán gyermekeit más iskolába adta, a hitoktató a hittanból való vizsgáztatást megtagadta. A közigazgatási bizottság vizsgálót folytat ez ügyben.

*** Felfüggesztett munkás-pénztári orvos.** Bajáról írják: A bajai kerületi munkásbiztosítói pénztár igazgatósága vasárnap este illést tartott, amelyen kimondták, hogy dr. K. Oskárt, a pénztár orvosát felfüggesztik állásától és ellenre a fegyelmi vizsgálat megindítását fogják kérni. Az orvos ellen mintegy 30 feljelentés érkezett az igazgatósághoz, amelyek téves diagnózist, hanyag kezelést és azt panaszolják, hogy több beteget bujakórosnak nyilvánított, holott a kórház-igazgató és más orvosok egyéb bajokat konstatáltak. A pénztárörvos a feljelentés szerint azért állapított meg vérbetegséget, hogy ilyen címen a feleltől külön honoráriumot szedhessen be, amirei ilyen betegségek kezeléseért joga volt külön honoráriumot követelni.

*** Egy iszákos asszony vége.** Borsódról írják lapunknak, hogy ott rejtőzések körülmények között halt meg Pápai Lajosné 25 éves asszony. Pápainé 15 éves kora óta szenvedélyes alkoholistá volt, egyik

korcsából a másikba járt. Az iszákosság-tól, amit mint leány szokott meg, akkor sem tudott leszokni, mikor néhány év előtt nőül ment egy jómódu gazda emberhez. A napokban is sorra járta a borsódi korcsmákat s tökrészezen tért éjfélkor haza és lefeküdt. Férje aki már nem is törődött az asszony mákaos szenvedélyével, kevés-sel később hallotta, hogy az asszony jajgatni kezd, felébredve látta, amint az asszony felkelt az ágyról, de alig lépett egy-kettőt, a földre vágódott. Mire a férj oda ment hozzá, már kiszenvedett. Minthogy holttestén kilerőszak nyomai látszóttak, megejtették a boncolást, mert bűntényt sejtettek. A boncolás kiderítette, hogy a halál oka az alkohol túlságos élvezése volt, amely a fiatal asszony szervezetét tökéletesen tönkre tette.

(Magyar Otthon. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapestben, VIII., Főherceg Sándor utca 30. sz. alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, különbejáratu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigoruan családi otthon.

(Idült veselőbnál a buziásfürdői „Phönix” vízzel való ivókúra igen hatásosnak bizonyult. A buziásfürdői „Phönix” gyógyvizhatása erős vizelethajtó tulajdonságában rejlik, részben pedig abban, hogy méz- és vassóralma folytan a test nedveit átalakítja és a vizeletfehérnye mennyiségét osökkenti, vagy eltünteti. Már rövid kúra után a vesetáji fájdalom megszűnik és a vizeletből a vér és fehérnye eltűnik. — Idült veselő gyógyításánál kiváló szerepet játszanak a buziásfürdői szénsavas fürdők, melyek a szív működésének javításával lényegesen hozzájárulnak a kedvező gyógyeredmény létrejöttéhez. A buziás „Phönix” viz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb felszerüzletben.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Ujság” júliusi 19. iki száma első helyén a most már végérvényesen lebontásra ítélt Nemzeti Színházat mutatja be mai, a 40-es és a 60-as évek-beli formájában. Közül még érdekes képekkel virággl díszített budapesti erkélyekről és ablakokról, Pörge Gergely rajzait a most már megszűnt váci-úti zsidó temetőről, divatképeket, nyári saison-képeket stb. Szépirodalmi olvasmányok: Krúdy Gyula regénye, Farkas Imre és Fodor Viktor verse, Szilts Dezső elbeszélése, Fogazzaro oleszából fordított regénye. Egyéb közlemények: dr. Oláh Gyula szabadságharci visszaemlékezése a vörös-sapkasokról, Bryan amerikai elnökjelölt és Szalay Péter államtitkár arcképe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyvelek stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor. a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.



A magy. kir. államvasutak

MENETRENDJE.

Érvényes 1908. május 1-től.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 11:15, d. u. 1:55, 3:20 (gyors), 6:30, 10:10. Zomborból Szabadkára reggel 3:39, 8:06.

(gyors) 11:30, 4:25 és délután 8:58 órákor. Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Óbecsére 3.15 reggel, 7.51 reggel, és 4.35 délután.

Óbecséről Zomborba 3.46 reggel, 9:10 reggel és 2.36 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Ujvidékről Títele reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Títeleől Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:40 11:45 és délután 1:32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:50, 10:35, délután 1:42 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7:15, 10:40, délután 4:02 és 7:52 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:50, délután 11:50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és délután 8:40 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 6:16, délután 2:49 és 8:14 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 5:50 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30, délután 1:22, 4:05 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:42, délután 4:29 (gyors) 7:22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 9:10, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 8:05, 7:45 és 11:30, délután 4:55, 6:34, 3:10, 8:18 órákor.

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26. sz. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatónyaszámát.

Találmányok

Nyilttér. *)

Hol akarja szabadságidejét eltölteni?

Egy egészen kicsiny, csöndes fészeken, magasan fenn a thüringiai erdőben. Ott még orvos és gyógyszerész sincs. — De hát ha megbetegszik? — Ugyan, kérem — beteg; legföljebb meghűlöm magam, a mi nyaraláskor meg szokott történni. De ebben az esetben egyszerűen beveszem az én régi kedves Fay-féle valódi szodeni ásvány-pasztiláimat, a melyekből tizenkét skatulya az utazóladámban van és akkor nem árt nekem semmi-féle meghülés. **Fay valódi szodenije 1 K. 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogeriában és ásványvízkereskedésben kapható.**

Főképviselet Ausztria-Magyarország részére: K. Fr. Guntzert Wien, IV., Gr. Neugasse 17.
Főraktárak Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J. VI., Váci-körút 17., Kochmeister Frigyes utóda, V. Holdueta 8., Thallmayer és Soltz V., Zenyueta 3., Török József, VI., Királyueta 12.

*) Ezen rovat alatt közlöttek nem vállal felelősséget a szerk.

Harisnyakötőde.

Van szerencsém a n. é. közönséget a Zomborban, Fehér galamb-utca a Beresényi-ut sarkán levő **harisnyakötődémre** felhívni.

Mindennemű költs munkát, úgy új munkát, mint javításokat a legelőbb áron eszközöltetnek. Kérem a n. é. közönséget becses pártfogását és maradtam

tisztelettel
RAPITS MARGIT.

868/1908.

Pályázati hirdetmény.

A Csurog községben üresedésben lévő és évi 1000 K fizetéssel javalmazott községi irnoki állásra a községi képviselő testület határozata folytán új pályázatot nyitok, s felhívom az azt elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő s a szerb nyelv tudását igazoló kérvényüket hezzám **folyó évi augusztus 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Zsabya, 1908. július 15.

dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

Új nőiszabó Zomborban.

STAUBER BÉLA és NEJE
nőiszabók.

Több kiállításon oklevéllel kitüntetve. Stauber Béla több évig működött Berlinben, Párisban és Budapesten, utóbb pedig Újvidéken hosszabb ideig Poppovits Julia szalonjában mint szabász működött.

Zomborban, Zrinyi-utca II. sz., a Müller-féle házban nyitották meg **nőiszabó-szalónjukat.**

Mindennemű angol és francia ruhák a legújabb divat szerint elkészítetnek. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek. A n. é. hölgyközönség pártfogását kéri,

teljes tisztelettel

Stauber Béla és neje.

ÓH JAJ!



Megfejt ez az átkozott köhögés!

Kapható Zomborban: Mihajlovs István, Német Ignác városi gyógyszerészára telefon szám 71., Tárceay István és Illin Dezső gyógyszerárakban.

Köhögés, rekedtség és elnyájkósodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitlő ízűek

Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétkltlőési raktár:

„Nádor” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!



Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

AZ ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Felölős szerkesztő:

Gajári Ödön

Társzerkesztő:

Dr. Ágai Béla

Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor., féléve 14 kor., egészévre 28 kor. „AZ ÚJSÁG” a DIVAT-
:: SALON-nal együttesen előfizetve negyedévre 9 kor. ::

Cim: „AZ ÚJSÁG” kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54. Vidéki előfizetők figyelmébe:

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőknek az Olvasóterem New-York-Palota, Erzsébet-körút 9. menetredekkkel, fűrdők prospektusainal és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre.

Az Olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van nyitva.



KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

Az arezbőr szépi-
tése és flumitása. **RIZSPOR**

Legelegánsabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, tőz-
szaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlja dr. Pohl J. J. cs. k r
tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Gottlieb Taussig

toillete-szappan és parfümök,
cs. és kir. udvari és kamarai szállító.

BÉCS, I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs.
kereskedő-czegnél.

Egy d. box 1 fnt 2 kor. küldése utánvétel vagy az összeg előleges beküldése után.

A bácsalmási Járás főszolgabírójától.

3984 szám 1908.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához tartozó Katymár községben megüresedett jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajókat, hogy az 1883. I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. XX. t. c. 3. §-a értelmében eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban **folyó év augusztus 5-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a következő:
1. Havi előleges részletekben a községi pénztárból felvehető 1022 korona 40 fillér készpénz fizetés.

2. Urbéri jellegű 20 1252 hold szántóföld, 1200 □-ól betelepített szőlő és 1 801 hold legelőilletmény hasznélvezete.

3. Szabad lakás a katymári 663. öi. sz. házban, amelyhez 870 □-ól kert tartozik.

4. Természetben kiszolgáltatandó 6 öl kemény tűzifa.

5. A magánmunkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

A német és bunyevác nyelv bírása föltétlenül megkívántatik.

Bácsalmás, 1908. július 15.

Koller Oszkár,
főszolgabíró.

Hungária-fürdő.

Tájékoztató.

Fürdőárak:

Kádfürdő egyszeri használatért . .	1 K 20 f
Gőzfürdő egyszeri használatért . .	1 K — f
Zuhanyfürdő egyszeri használatért	— K 40 f
Diák- és gyermekj. egyszeri haszn.	— K 40 f
10 kádfürdőjegy egyszerre váltva	10 K — f
12 gőzfürdőjegy egyszerre váltva	10 K — f
Zuhanybérlet egy óra	6 K — f

A fürdők használati ideje május 20-ától a nyári idény alatt:

Gőzfürdő uraknak:

Kedden és szombaton egész napon át, vasárnapon, hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtt 11 óráig.

Gőzfürdő hölgyeknek:

Hétfőn, szerdán és pénteken délután fél 5 óráig.

Zuhanyfürdő uraknak:

Vasárnap kivételével naponta délután 5-től 8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak minden nap, vasárnap d. u. kivételével használják.

A fürdési idő kádaknál 1 óra.

A fürdő reggeli 4 órától esti 8 óráig nyitva. Különféle újságok. — Fodrász és telefon a fürdőben. — Bármily panaszok egyenesen a bérlónek bejelentendők.

Teljes tiszteltetéssel:

Zsulyevits Mihály, bérló.



A szépség királynéja



Nyavalytörés!

Ki nyavalytörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szal d. hattay gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Egy 27 év óta fenálló

téglagyár

(vasut- és hajóállomás)

jó állapotban, családi viszonyok miatt eladó. Bővebbet

VOLLWEITER JÁNOS, Ujszivacz.

Eine seit 27 Jahren bestehende

Ziegelei

(Bahn- und Wasserstation)

ist Familienangelegenheiten halber zu verkaufen. Näheres bei

JOHANN VOLLWEITER, Ujszivacz.

lettem az én szép arcboróm által,
melyet az ausztráliai szódanélküli
„MANOL”-szappan

által értem el.

Ausztrália „Manol”-szappan az egyetlen eddig utól nem éit szer, melytől szerencsés összetétele által szép rózsás arcborít kapunk és megóv minden tisztálanságtól és bőrkülfesektől.

Kapható dobozokban 1 és 2 koronáért. Figyelem! Vevőink számtalan kívánsága folytán „Manol”-szappanon kívül bevezettük a

MANOL-CRÈME-t

és pedig oly kitűnő eredménnyel, hogy biztosan állítjuk, hogy jobb szer az arc rózsás színben tartására nem létezik.

Manol-crème kitűnően használható mosdás után Manol-szappannal és dobozonként 1.50 és 3 koronáért kapható.

Néhány ezer kitűnő irat.

Írta és szállította: Dr. VITEK & Co. Prag, Wassergasse 101. Zomborban kapható: Német városi gyógy-szerházban, Szent Györgytér 4. szám alatt. Telefon szám 71.

Falcione-fürdő.

A n. é. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a nyári idény alatt

hideg ledörzsölés és felfürdő

előállítására egy szakembert alkalmaztatunk és egyenként 60 fillérért adjuk; a személyzet tetszés szerint díjazandó.

Napfürdők és szénsavfürdők

jutányos árban. Az összes medencék naponta friss ártézi vízzel töltenek; ugy annyira bővelkedünk vízben, hogy még eladásra is szolgálunk. Kérjük a n. é. közönség becses pártfogását. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Fodrász és tyukszemvágó a fürdőben. Különféle lapok. Az összes zuhanyok és a gőzkamra át lettek alakítva.

10 Jegy az alsó kádhoz egyszerre váltva 6 K
10 Jegy a felső kádhoz „ ” 8 K
12 gőzfürdőjegy egyszerre váltva 6 K

A bérlóség.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVÍZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített szénsavdus,
rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutainál, húgykő- és fűvénykepedésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívántra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

15 percz alatt
- száradó -

Padló Email Lack

Kapható:
ifj. Heindlhofer Róbertnél
Zombor.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.